

O TELEVIZIUNE DE NOTA 7?

Am în față un "sondaj național realizat de IRSOP la solicitarea conducerii Televiziunii", pe un eșantion reprezentativ pentru populația României în vîrstă de peste 17 ani. Rezultatul acestui sondaj a fost dat parțial pe post, cu vădită satisfacție, din moment ce majoritatea apreciază conducerea ca bună, iar cel care l-a prezentat, Cornelius Roșianu, figurează pe locul 2 în preferințele telespectatorilor.

Că 76% din cei chestionați se uită zilnic la televizor nu e nici o surpriză, iar că jumătate din ei nu sînt afectați de scurtarea programelor e explicabil - ziua, cei care nu sînt la serviciu sînt la cozi, iar seara, lumea obosită de mizerie se culcă mai devreme sau citește presa, din care se pot afla lucruri mai multe și mai diverse.

Deși principala obiecție față de programe este: "prea multă politică", aproximativ jumătate sînt mulțumiți de modul cum se prezintă activitatea guvernului, a parlamentului și a președintelui țării, iar la punctul obiectivitate și adevăr, aceeași jumătate consideră că, în general, se spune adevărul, 32% că - tot în general - nu, iar 18% nu sînt dumiriți dacă televiziunea e de partea sau împotriva guvernului.

De fapt, la toate întrebările există un procent de răspunsuri nu știu, cel mai mare fiind la obiectivitatea în privința situației interne și internaționale.

Există și un punct care cere să apreciezi în note de la 1 la 10 simpatia față de televiziune. Făcînd o medie a subiectivităților ar ieși cam nota 7. O notă mediocră, corespunzătoare realității. Reiese din acest sondaj că lumea noastră înglobează televiziunea în sfera loisir-ului: în afară de știri, urmărite de mai toți, preferințele se îndreaptă spre filme artistice, transmisiuni sportive, muzică populară și ușoară, desene animate etc. Deci omul mediu vrea ca televizorul să-i suplinească mersul la cinema (la teatru, nu - sper doar, fiindcă piesele filmate nu-s totuna cu spectacolul urmărit din sală, în atmosfera vie, participativă, creată acolo), pe stadioane, vrea să fie distrat, de-conectat.

O prezență benefică în topul preferințelor e "Teleenciclopedia", pe locul 4, imediat după transmisiunile sportive, înaintea muzicii populare și a serialelor. Asta s-ar explica și prin îndelungata ei tradiție, prin faptul că era una dintre foarte puținele emisiuni necontaminate de propaganda ceaușistă și că sub această formă, de popularizare atractivă a culturii, fără a coborî prea mult stacheta, publicul se lasă instruit, iar varietatea temelor, bine dozate și ilustrate cu documentare de un profesionalism simpatic, evită plictiseala. E meritul Corneliu

Rădulescu și al lui Ioan Ionel, după cum, mai nou, e meritul lui Alexandru Mironov de a asigura emisiunilor de știință o audiență mare.

Ceea ce nu se înfîmblă cu emisiunile literare și privind artele - cu un loc restrîns în program și atît de prost făcute încît nu atrag pe nimeni.

Mă gîndesc ce ar însemna de pildă un critic literar cu charisma cel puțin a lui Topescu, cineva (și există asemenea oameni) în genul lui Bernard Pivot din Franța, care, cînd vorbea despre o carte și prezenta un autor în emisiunea lui, făcea ca a doua zi să se epuizeze tirajul. Ceva-ceva încearcă să facă (și nu rău) Sanda Vișan, dar numai sub formă de semnale iute stîmpe. De ce nu i s-ar da pe mîină o emisiune fixă (ca Janei Gheorghiu, de exemplu), fiindcă aplomb și competență are și ea, numai că nu și le poate desfășura. Tipicul comunist cu inși morocănoși citînd monoton, interviuri cu întrebări stereotipe nu te pot face să uîți de grijile, interesele și urgențele vieții tale într-o bucurie dezinteresată, care e condiția artei. Trebuie să se încerce măcar a se da o dimensiune intelectuală kitsch-ului invadator sau o motivație mai înaltă nevoii de distracție a societății de consum care tinde să transforme în obiect de folosință, ușor digerabil, și arta. Între fastidios și vulgarizator există o cale de mijloc prin care farmecul și inteligența realizatorului pot face ca publicul larg să aibă acces la înțelesuri ce-i depășesc nivelul de instrucție și-l incită să continue pe cont propriu, cît îi stă în putință, plăcerea de a-și spori cunoștințele, și de a-și forma o opinie argumentată.

Chestionarul IRSOP se încheie cu un clasament al celor mai apreciați redactori și realizatori. Din cei 118 intrați în competiție au întrunit mai mult de 50 de voturi doar 15, cu mari diferențe între ei. Pe locul 1 - la distanță de toți ceilalți (404 opțiuni) - Cristian Topescu, urmat de cîțiva redactori de la Actualități și de Jana Gheorghiu. În mod paradoxal, deși conducerea televiziunii e apreciată de majoritate, Emanuel Valeriu e pe ultimul loc în topul popularității (54), depășit bine de Vartan Arachelian (111), Alexandru Mironov (86) și chiar de Carmen Dumitrescu (65), care totuși, de cîteva luni bune - înaintea efectuării sondajului - nu a mai fost văzută pe post.

Devenind eu, din cauza împrejurărilor, destul de suspicioasă, mă încearcă bănuiala că sondajele IRSOP ar fi nițel coafate, ca să aibă credibilitate dar să nu nemulțumească prea tare beneficiarul plătit, în cazul nostru conducerea televiziunii. De unde prezența d-lui Valeriu, chiar și la coada plutonului de preferințe. Vorba poetului: "dovadă n-am, dar îmi aduc aminte".

ADRIANA BITTEL